

مکملہ ادبی و سیاسی رسالہ

❁ ادبی و سیاسی رسالہ اسبوعیہ در ❁

۳۱ نجی سنہ

جزو عدد : ۱۳۶

❁ پنجشنبہ ❁

۱۸ ربیع الاول ۱۳۳۰

برفرانسز سیاحی

استانبولده ۱۱ کون

[مابعد عن جزؤ ۱۳۵]

کوپرینک جنوب جهتی کاملاً (بوسفوره) ایشلیان واپورلرک اسکلهلری استیلا ایتمشدر. قسماًده آناطولی ساحلنک جنوب جهتیله آطهله ایشلیان واپورلرینه تخصیص اولمش. بوسبیله بزم کجديکمز ساعتده اوجهتدن کوپرینک اوزرینه بیکلرله یولجی چقیبوردی. کوپرینک یايا قالدیرملری پک طار اولدیغندن بوقدر یولجی بی استیغاب ایدهمیور. بالطبع خلق اورتدن یوریمک مجبور اولیور. عربهلر ایسه دنیانک هر طرفنده مرعی اولان اصولک خلافتنه اولهرق کرک سوقاقلرده، کرک کوپریده قازمه قاریشق یوریدکلرندن، یايلارک بوتهلکک دائمه دن فصل تحفظ ایدم بیلدکلرینه شیطان بیله عقل ایردیرمز. اوکدن، آرددن کلان عربهلر، صرتلرنده یوز کیلوق یوک کوتورن حامللر، کوفه لی صایهچیلر، اشیانقلنه مخصوص باتردیلی عربهلر هر آن، هر ثانیه تقابل ایستیکی حالده کچیحیلر بونلرک آرمسندن کاه صاعه، کاه صوله دونه رک کندیلرینه کذرکاه کشف ایتکده درلر.

۴۵۰ متره طوانده اولان بو کوپرینک شمیدیکی عرضی ۱۶ متره اولهرق یگیسی ۲۵ متره اتساعنده ایمش. غربیدرکه یگی کوپری دخی دوبه اوزرینه اقامه ایديله جگمش. بروقلین کوپریسنی، ۱۱۷ متره عمقه تمل آتوبده طوتدیرن معرفت. هندسیه نک استانبولده ۴۰ متره عمقنده کی بر صموده اظهار عجز ایستدیکنی هر کیم ایشتسه، فنک دخی شرقده تبدیل خواص ایستدیکنه حکم ایدر! کوپرینک استانبول جهتنده کی مدخلی ده غریب صورتده بر یوقشله بردن بره تبدیل استقامت ایتمش. بوده بو باشده کی مسندلرک تأسیسندن طولانی ایمش.

استانبولك بوقسمی غلطه نك كوپری میداننه نسبتله دهها واسع ایسه ده برطرفی
 سبزه یه مخصوص بر نوع [هال] حکمنده در . فقط آچیقده در . میدانك او قسمی
 سبزه سو پرندیسندن کچلمز بر حالده . دیگر قسمی ده طراموای ایله عربلر استیلا
 ایتمش . بوراده کی عربلرله بزم راكب اولدیغمز عربیه آره سنده نسبت تصویرینه
 امکان یوقدر . بزم آجیق عربیه مز یارس عربلرینه نمائل ایدی . چونکه بهر ایالاسك
 امرینه مهیا طوتیلان عربلردن ایدی . بوراده کیلرده عموماً آجیق ایسه ده دقت ایتم
 هان کافه سی بر طرفه میل ایتمش . قلاغوزده سببی بر درلو کشف ایدمه دی .
 کوروکلری پارچه پارچه ، دوشه ملری اوتورلمه یه دکل ، تماندن احتراز اولغمه شایان
 بر حالده . بارگیرلر هان دوشه جك قدر لاضر . هر خطوه یی بر قاق قراج
 ضربه سیله آتمقده ، آزا جیق میلی اولان سواقلرده یرلره سر یلکده درلر .

کوبریله قارشی قارشی یه بر جامع بولمقده در . قلاغوز ، بو جامعك درونی
 جینی لرله مزین اولدیغنی و شرق اسلوب معماریسك اڭ صوڭ محصلولی بولندیغنی
 سوبلیدی . حقیقه جبهده ستونلرله تشکیل ایدمش کمرلری حاوی آلتی اوستلی
 ایکی دهلیزی و پادشاهه مخصوص قیونك نقوش عربیه ایله ایرانیه مزوجی اولان
 اویمه لری فوق العاده لطیفدر . نه فائده که جامعك لطافت وعظمتی ، اوڭنه صکره دن
 یابیش اولان غایت فبا نالر اخلال و نظر لر دن اخفا ایتمش . جامعله قطعاً مناسبت .
 معماریه سی اولیان فوقانی بر داره نك اساسی ایجه صنعتلی و اق نسبته متین بر کمر
 تشکیل ایدیور . عربلرله یابالرده بو کردن کچرک جامعك دیگر جهته ده کی حولیسه
 داخل اولیور .

بوراسی ده غیر منتظم بر میدان . صاغ جهته ده کی دیواره بری آلا ترقه ، دیگر
 آلا فرانقه اوقانی گوستیر ایکی ساعت معلق ایدی . قلاغوزك افاده سنه نظر آ
 زوالی ساعتی کچن سنه ملت مجلسی قبول ایتمش ، شمندوفرلر ، واپورلر مجبور
 طوتلش اولدیغدن خلق ایستر ایسته مز استعماله باشلامش .

بومیدانك صاغ طرفنده واقع طولانی بر بنانك ترك اولنان پوسته خانه اولدیغنی
 اوکر ندیکم وقت حیرته قالدیم . قوجه عثمانلی امپراطورلغك پای تختیده پوسته

و تلغراف نظارتلرینک مرکز اداره سنی ، اوچنچی بشنجی درجه ده بر اورویا قصبه سنده کی
پوسته مرکزندن ده ها عادی کورمک بر اورویالی به پک غریب کلیور . بوبنا ایله
قارشی قارشی به اولان عثمانلی بانکسی شعبه سی رصین بر بنا ایسه ده عرب اسلوبینک ،
ساخته دینه جک قدر اصلندن آیرلمش بر طرزنده انشا ایدلمشدر .

بو مملکتده شایان دقت بر حال وار . اکثر بنالر ، عمومک میور و عبورینی
سکته دار ایدم جک صورتده یا یا قالدیرملرینه ، یرینه کوره بر متره قدر تجاوز ایتمشدر .
دیدیکم بانکه شعبه سی ده قالدیرمدن بر بیجی متره قدر بر یر غصب ایدرک نزدبانی
بناسنک خارجنده تشکیل ایتش !

براز ایلرویه کبدنجه متروک پوسته خانه نک کوشه سنده تام ترک اسلوبینده بر
چشمه کوریلور . چشمه نک صاچاقلری و غایت ساده اولان نقوش ملونه و مذهبه سی
چشمه سیله متناسب ایدی . عربی می طور دیروپ بر چاریک ساعت قدر تماشا سنده
بولندم .

بو چشمه نک قارشی کوشه سنده یکنی بر مغازه بنا اولنش ایدی که اوکونلرده
کشاد ایدلمش ایتش . بوده گویا شرق اسلوبینده انشا ایدلمش ایسه ده مہارینک
عادی بر مقلد اولدیغنی ، بنانک هر حالی و خاصه صاچاقلرنده کی نقوش اعلان
ایتمکده در .

بو کوشه نک حالی تعریف ایدم . کوپریدن حرکت ایدن طراموایلر ،
بومیدانچقده بر قوس تشکیل ایدرک کچمکده درلر . آنلر کچنجه قدرده عربله لایالر
توقفه مجبور اولمقده در . توقف ایدلمزسه بر قضا وقوعی محقق . بو محل بر درت یول
آغزیدر . شهرک الک بیوک تجارتکاهلری ده کاملاً بو سمتده اولدیغندن کمرکدن
کچن امتعه کلیت اوزره بودرت یولک تراموای جاده سندن کلیور و استانبولک
کوچوک مقیاسده بر (پرنسان) ی اولان (اوروزدی باق) مغازه سنک اوکندن
کچرک سار تجارتکاهلره سوق اولنور .

عربیه من اوتوز متره طولنده اولان بوسوقاغی تعقیب ایدرک صوله صابدی .
صول کوشه بی ده ینه بوتجارتکاه تشکیل ایدیوردی . صابدیغنز سوقاغک صاغ

طرفنده یکنی یابیش ایکی گوزل مغازه بولنیوردی . الی متره قدر ایلرولینجه
ینه صاغده بیوک، و یوکسک، خصوصاً شرق اسلوب معماریسینک طرز نویله انشا
ایدیش متین و رصین بر بنا کورندی، که بوده یکنی پوسته دأرهمسی ایمش . بنانک
جهه‌سی کمرلر و ستونلر ایله ترکیب اولنش ایسده برنجی طبقه‌دن صاچاغه
قدر اوزانمش اولان نصف ستونلرک منطق معماریسینی بردرلو کشف ایده‌مدم .
چونکه بورصیف و بلند دیرکلر تقریباً یکرمی سالتیمتره سخندنه بر صیغایی طوتمقده‌درلر .
احتمال . اوزرینه بشقه بر طبقه ده‌ا چیقلق ایچون بو حالدۀ ترک اولمشدر . یوقسه
شمعیکی حالی ، اوپله بر بنای ظریف و متینی وجوده کتورن قدرت معماریه ایله
بیوک بر تضاد تشکیل ایتمکده‌در .

بوسنانک تام قارشیسینده بولنان بر بانه‌نک اوزرینه یوکلنش کهنه و اخشاب
بر بنا مشهود اولمقده‌در . آلتندده حمال و عمله طاقنه مخصوص برده قهوه‌خانه
بولمقده‌در . بو آدملرک اوراده هردرلو ته‌لکبای گوزه آله‌رق ، یاخود ته‌لکبای
وجودینی خاطره کتورمیه‌رک مستریحانه قهوه ایچیشلری طوغریسی شرقلین
یک گوزل تمثیل ایتمکده‌در .

قلاغوزدن بوسنانه در دیه صوردم ! - بر جامعدر ! - دیدی . اینسانقی
ایستمد . مناره‌سیله خارجه فرلامش اولان محرابی کوستره‌رک اقاع ایتدی .
جدا متخیر اولدم .

عربه‌من یکریمی بش اوتوز متره ده‌ا ایلرولینجه عثمانلی ایمپراطورلنک مرکز
اجرا آتی اولوب، اورویاجه بیوک بر شهرتی بولنان (باب عالی) یه منتهی و اقنام
ایله مسمی جاده‌یه داخل اولدی . بوجاده ، بر سطح مائلدن عبارت و تقریباً اون بش
مترو عرضنده معوج بر سوقاقدیر . جهتیفی لسان حال ایله اعلان فقر و مسکنت
ایدن بر طاقم کوچوک کوچوک خانلر ، دکانلر تشکیل ایدیور . ایکی طرفده برر
بیوک بنا وارسه‌ده بونلرده جاده‌نک حال حاضر سفالینی ستر ایده‌جک شیردکلدر .
جایجا آغاجلرده مغروسدر . یوقاریدن آشاغی به طوغری ایتمکده اولان
عربه‌لری اداره ایدنلر دیرکینلره آسیله‌رق بارکیملرک مشینی قصر ایتمکده‌درلر .

چونیکه سوقاقلر غایت تحف بر یولده صولانیور و یارم ساعت اول اورتهانی ستر
ایدن نوزلر ، بر چامور طبقه سی تشکیل ایستدیکندن یوقوش آشانی بارکیرلر قایوب
دوشیور .

سوقاقلک یا یا قالدیر ملرنده برر صو موصلقلری وار . اطفایشیه مخصوص
خرطوملر بوموصلقلره ربط ایدیلرک یاری بلنه قدر باجاقلرینی صیوه مش آدملر
یانغینه صو صیقار کبی خراطوملرک بوریلرینی سوقاقلک کاه طوانه ، کاه عر ضنه
حواله ایدرک صولیورلر . کلوب کچنلرک یایاسی ده ، عربیلیسی ده بوحاله هیچ سس
چیقارمیور . حال بوکه یقینندن کچنلر ایصالانیور ، اوزاقلده کیلر ده سرپندیسی
طوقیور . عربیه ایچینده ایکن بزم بوتینلرمن بیله فوران ایدن قطره لردن
ایصالامشدی .

سوقاقلری بو طرزده اسقا مالک متمدنلک برکوشه سنده خاطره کلامشدر .
باب عالی جاده سی دیلان بوغیر مستقیم و سفلی سوقاقلدن براز دها ایلرولیه زک
کندیمزی اطرافنه یارمقلق چوریلش بر بنانک قارشیسنده بولدق . بو سوقاق ،
صاغه صایمندن ینه یارمقلقلی بر قبوده نهایت بولیور . یاننده ده هر ضلعی تقریباً
آلتیش متره دن عبارت بر مناره لی اوافق بر جامع وار . جامعلق قیوسی یارمقلقلک
خارجنده و سوقاقلده ، کندیس ی باب عالینک حولیسنده .

بو جامعلک محراب جهتیله موازی اولان قسم باب عالینک صدر اعظملره مخصوص
دآرهمی ایتمش . بودآره غرب جهتده سوقاقلک سطحیله مساوی و شرق جهتده
درت ستون اوزرینه مبنی در .

(مابعدی وار)

